

30.09.2014

HL/53/05.00.05/2014

Valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto (LiJ)
Käsiteltävä asia: Esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2015 (HE 131/2014 vp)

Asian esittelevä asiantuntija: Hämeen liiton suunnittelujohtaja Heikki Pusa

Hämeen liiton esitys Kanta-Hämeen maakunnan kannalta keskeisistä liikenteellisistä kärkihankkeista

Valtatien Helsinki – Forssa – Pori liikenneturvallisuuden ja välityskyvyn parantaminen

Hämeen liitto esittää, että valtion vuoden 2015 tulo- ja menoarvioon sisällytetään valtatie 2 liikenneturvallisuuden ja välityskyvyn parantaminen Tammelan kunnassa välillä Mullinkallio – Häiviä sekä Humppilassa välillä valtatie 9 – maantie 232.

Mullinkallio-Häiviä -tievälillä kyse on tien leventämisestä ja reunaympäristön pehmentämisestä sekä tarvittavista yksityistiejärjestelyistä. Näin ajonopeudet voidaan liikenneturvallisesti säilyttää valtatietasoisena. Osuuden kustannusarvio on 8 milj. euroa. Humppilassa tarve on myös tien leventämiseen, jotta se täyttää liikenneturvallisesti valtatietason ja pohjavesisuojausvaatimukset. Osuuden kustannusarvio on 4 milj. euroa. Korjauskohteet on mahdollista jakaa kahteen osaan, jolloin kiireellisin on Mullinkallio – Häiviä –tieosuus, (kustannusarviot Maku 2005,150).

Valtatien 2 välityskyvyn parantaminen sisältyy vuonna 2014 Kanta-Hämeeseen valmistuneen liikennejärjestelmäsuunnitelman kärkihankkeisiin sekä liikennejärjestelmäsuunnitelman pohjalta 16.9.2014 Liikenneviraston, Uudenmaan Ely-keskuksen sekä Hämeen liiton ja sen jäsenkuntien kesken solmittuun aiesopimukseen.

Hankkeen taustaa

Valtatie 2 toimii päätieyhteytenä pääkaupunkiseudulta Satakuntaan, Lounais-Hämeeseen sekä osiin Pirkanmaata ja Pohjanmaata. Tien merkitystä korostaa se, että Helsingin ja Porin väliltä puuttuu suora ratayhteys. Tiellä on oleellinen merkitys vaikutusalueensa elinkeinoelämän kehittämisessä sekä erityisesti tuonti- ja vientikuljetusten hoidossa Helsingin, Porin ja Rauman satamiin. Valtatie 2 parantamisen jatkaminen on nyt taloudellisesti järkevää myös työllisyyspolittisista sekä Lounais-Hämeen saavutettavuuden ja kehittämisedellytysten parantamiseksi. Valtatie 2 on käytännössä ainoa suora valtatietasoinen kuljetusyhteys pääkaupunkiseudulle. Hanketta puoltaa myös Forssan varsin korkea työttömyys. Lounais-Hämeen saavutettavuus on keskeisesti tämän yhteysvälin varassa.

Valtatietä 2 eli Pori - Helsinki yhteyttä korjattiin vuonna 2012 noin 8 milj. eurolla Karkkila-Loukku -välillä. Loukusta Forssan suuntaan, välillä Loukku-Mullinkallio, valtatie 2:n levennystä jatkettiin vuonna 2013 noin 5 kilometrin matkalla eduskunnan

myöntämällä 2 milj. euron määrärahalta. Korjaustyö on kuitenkin edelleen kesken. Seuraavassa vaiheessa aloitettua korjausta olisi tarkoituksenmukaista jatkaa edelleen Forssan eteläpuolella Mullinkallio-Häiviä välillä ja Humppilassa. Nämä ovat vuonna 2010 valmistuneessa tiesuunnittelussa todettu kiireellisiksi ja vaikutuksiltaan tehokkaimmiksi kohteiksi. Molemmilla osuuksilla on tiesuunnitelma valmis ja hankkeet ovat siten toteutettavissa vuonna 2015. Valtatien 2 Karkkila-Humppila välin tiesuunnitelman mukaisten toimenpiteiden liikennetaloudellinen hyöty-/kustannussuhde on positiivinen 1,48 (Destia 2010).

Parannuskohteiden sijainti:

Perusväylänpidon rahoitus

Hämeen liitto kiinnittää huomiota myös perusväylänpidon ja alemmanasteisen tieverkon kunnossapidon rahoitukseen. Sen tasoa tulisi nostaa pitkäjänteisellä ohjelmalla, jotta riittävä palvelutaso maaseudun asumisen sekä puutavaran ja maaseudun elinkeinojen kuljetusten kannalta voidaan saavuttaa. Uudenmaan Ely-keskuksen toiminta-alueella välitön lisärahoitustarve perusväylänpitoon on 6 milj. euroa.

Muut keskeiset liikennehankkeet Kanta-Hämeen maakunnan kannalta

Hankkeet perustuvat Kanta-Hämeeseen vuonna 2014 valmistuneeseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan ja sen toteuttamiseksi solmittuun aiesopimukseen.

Suomen kasvukäytävä Helsinki – Hämeenlinna - Tampere

Kasvukäytävien voimistuva merkitys on tärkeitä huomioida aiempaa vahvemmin aluekehittämisessä. Kanta-Hämeen läpi kulkee kansallisesti ja laajemminkin ainutlaatuinen, maan kilpailukyvyyn kannalta tärkeä Helsinki-Hämeenlinna-Tampere (HHT) – kasvuyöhyke. Siitä on mahdollista luoda valtion sekä alueen toimijoiden yhteistyöllä kestävä kasvun alusta ilman rajoja asumisessa, osaamisessa, elinkeinoissa, liikkumisessa ja kansainvälisessä markkinoinnissa.

Kasvukäytävän ydin on sujuva liikkuminen ja hyvä saavutettavuus. HHT –kasvukäytävä tarjoaa suurten tavara- ja henkilöliikennevolyymiensa sekä Suomen eheimmän nauhamaisen aluerakenteensa vuoksi erinomaisen alustan myös älyliikenteen ratkaisujen pilotoinnille ja tähän kytkeytyvän liiketoiminnan luomiselle.

Pääradan välityskyvyn parantaminen on edellytys koko valtakunnan raideliikennepalvelujen parantamiselle kysyntää vastaavaksi. Liikennepoliittisen selonteon (2012) mukaan pääradan hanke Pasila-Riihimäki sisältyy hallituskaudella 2012 - 2015 aloitettavaan liikenneverkon kehittämiskohteisiin. Hankkeen ensimmäinen vaihe, mukaan lukien Riihimäen aseman korjaus, tulee aloittaa vuonna 2015. Suunnitteluvalmius toisen vaiheen toteuttamiseen yhtäjaksoisesti ensimmäisen vaiheen jälkeen on turvattava.

Pääradan välityskykyä on parannettava Pasila-Riihimäki –vaiheen jälkeen Riihimäki-Hämeenlinnan välillä ja varauduttava maankäytöllisesti lisäraiteisiin aina Tampereelle asti. Pääkaupunkiseudulle sijoittuvan Pisara-radan toteuttaminen on Kanta-Hämeen ja koko maan junaliikenteen kehittämisen kannalta perusteltua ja tarpeellista. Asemanseutujen kehittämiseen on saatava vauhtia valtion, kuntien ja muiden asemanseudun toimijoiden yhteisvoimin.

Valtatien 3 liityntäliikennettä ja –pysäköintiä on kehitettävä ja mahdollistettava tarvittavien liittymien toteuttamisella jo olevien ja merkittävää kasvupotentiaalia omaavien elinkeinoalueiden kehittyminen. Ajankohtaisimpia Kanta-Hämeessä ovat Riihimäellä Arolammin, Hämeenlinnassa Moreenin ja Hämeenlinnan pohjoispuolella Hattulassa Merven liittymäjärjestelyjen toteuttaminen.

Kanta-Hämettä halkovan Helsinki-Forssa-Pori (HFP) -liikennekäytävän kehittäminen avaa valtakunnallisestikin uutta kasvupotentiaalia. Humppilan lentokenttä- ja logistiikka-alueen kehittäminen tulee ottaa huomioon lentoliikennestrategiassa ja liikennepoliittisessa selonteossa.

Valtatien 10 ruuhkautuu pahasti jo nyt erityisesti Hämeenlinnan kantakaupungin alueella ja edelleen siitä itään Ruununmyllyn ja Eteläisten välillä. Valtatien 10 välityskyvyn parantaminen on käynnistettävä vaiheittain valtatie 3 ja Ruununmyllyn välille laaditun aluevaraussuunnitelman ja laadittavan tiesuunnitelman pohjalta. Ruununmyllyltä itään Eteläisiin parannustyö on käynnistettävä alueelle laaditun tiesuunnitelman pohjalta.

Itä-länsi –yhteyden sujuvoittaminen on välttämätöntä erityisesti Pietarin seudun avaamien matkailu- ja liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntämiseksi koko eteläisessä Suomessa. **Kantatie 54 parantaminen** edellyttää ensivaiheessa tiesuunnitelman laatimista ongelmallisten kohtien parantamiseksi välillä Loppi – Riihimäki – Oitti.

Erityisen kiireellisiä ovat tieyhteyteen kytkeytyvien kehittyvien elinkeinoalueiden liikennejärjestelyt.

Lisätiedot:

HÄMEEN LIITTO

suunnittelujohtaja Heikki Pusa

puh. 0500 483642

sähköposti: heikki.pusa@hame.fi

Valtiovarainvaliokunnan liikennejaosto (LIJ) / osastosihteeri Kaisa Iso-Sipilä sähköpostilla: kaisa.iso-sipila@eduskunta.fi